

Raport MPiT ws deglomeracji i delokalizacji urzędów centralnych w Polsce

Informacja prasowa, 11 lipca 2019 r.

- **W Polsce jest 107 urzędów centralnych,**
- **Tylko 14 z nich zlokalizowanych poza Warszawą,**
- **Co najmniej 31 urzędów centralnych potencjalnie mogłyby mieć swoją siedzibę poza Warszawą – takie wnioski płyną z raportu „Uwarunkowania delokalizacji centralnych urzędów w Polsce”, przygotowanego przez ekspertów na zlecenie ministerstwa przedsiębiorczości i technologii.**

Głównymi beneficjentami programu deglomeracji mogą być 33 miasta, które ponad 20 lat temu utraciły status miast wojewódzkich. Miasta, do których przenoszone będą urzędy powinny spełniać kryteria:

- efektywności (niższe koszty funkcjonowania, zapewnienie wykwalifikowanych kadr)
- spójności (priorytet dla miejsc z największą liczbą wyzwań rozwojowych).

Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii dokonało analizy miast, w których w niedalekiej przyszłości, mogłyby funkcjonować wybrane urzędy państwowe. – *Do tej pory lokalizacja centralnych instytucji państwowych była prowadzona dość chaotycznie, nie wynikała z przemyślanej polityki państwa w tym zakresie. Tymczasem delokalizacja urzędów mogłaby stać się działaniem, które przyniesie szereg korzyści nie tylko miastom docelowym i jej mieszkańcom, ale także samej stolicy i całej administracji publicznej* – podkreśla szefowa MPiT Jadwiga Emilewicz.

W 1998 roku, wskutek reformy samorządowej, kilkadziesiąt miast które niegdyś były stolicami województw, do dziś utraciło wiele swoich funkcji (społecznych, kulturowych, gospodarczych etc.). Deglomeracja i związana z nią delokalizacja urzędów centralnych to dla nich szansa na ich stopniowe przywrócenie, na stworzenie dodatkowych miejsc pracy i zahamowanie procesu wyjazdu młodych ludzi z mniejszych ośrodków miejskich oraz wzrost ich konkurencyjności.

- *Polska jest doskonałym państwem, które może zmienić swoją strukturę instytucjonalną z monocentrycznej na policentryczną. Aby centrum całej administracji nie była tylko Warszawa, a na znaczeniu zyskiwały także inne miasta* – przyznaje minister Emilewicz. Podkreśla także, jak ważne w całym procesie delokalizacji jest zdobycie odpowiedniej wiedzy, która pozwoliłaby na możliwie „bezbolesne” przenosiny urzędów. – *W tym celu rekomendujemy stworzenie pilotażowego programu, który polegałby na przeniesieniu jednego z urzędów. Wnikliwa obserwacja i następnie ewaluacja tego procesu pozwoliłaby ustrzec się błędów przy zwiększaniu skali delokalizacji w przyszłości* – zauważa minister Jadwiga Emilewicz.

- *W naszym raporcie pokazujemy, jak wygląda deglomeracja w innych państwach europejskich takich jak Estonia, Finlandia, Niemcy czy Wielka Brytania. Prezentujemy różne jurysdykcje i zarazem funkcjonalność tych rozwiązań. Przedstawiamy też wstępną analizę kilkudziesięciu polskich instytucji państwowych, które w opinii ekspertów mogłyby zostać z powodzeniem przeniesione na przykład do byłych miast wojewódzkich, spełniając uprzednio kryteria deglomeracyjne* – podkreśla minister Jadwiga Emilewicz.

Które urzędy przenieść poza Warszawę?

Raport MPiT skupia się na centralnych organach administracji rządowej, które podlegają poszczególnym ministrom lub są przez nich nadzorowane. Wyłączone zostały z niego urzędy o mniejszym niż krajowy obszarze oddziaływania, uczelnie wyższe, instytuty badawcze, SSP oraz podmioty lecznicze. Autorzy raportu skoncentrowali się na tej części

administracji, ponieważ posiada ona największy potencjał do przeprowadzenia procesu delokalizacji. W wyniku gruntownej analizy, opartej na kilku kryteriach, wybrano 31 urzędów centralnych, które potencjalnie najbardziej nadają się do zmiany siedziby ze stolicy na jedno z byłych miast wojewódzkich. Są wśród nich m.in.: Urząd Regulacji Energetyki, Centrum Projektów Polska Cyfrowa, Centralna Komisja Akredytacyjna, Urząd Komunikacji Elektronicznej, Centrum Unijnych Projektów Transportowych, Polski Instytut Sztuki Filmowej, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa czy też Agencja Mienia Wojskowego.

Które miasta skorzystają?

U podstaw projektu deglomeracji i delokalizacji urzędów centralnych leżą dwa fundamentalne dokumenty strategiczne dotyczące polityki przestrzennej Polski. Pierwszym jest Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, a drugim Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR). Oba określają główne cele działania: wzmacnianie konkurencyjności regionalnej oraz wspieranie spójności przestrzennej. Wpisuje się w nie również propozycja dekoncentracji administracji.

Zgodnie z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, funkcje o charakterze krajowym powinny pełnić:

- a) miasta o podstawowym znaczeniu dla struktury osadniczej: Warszawa, Kraków, Gdańsk-Gdynia, Wrocław, Poznań, Katowice – Aglomeracja Górnośląska, Łódź, Szczecin, Bydgoszcz z Toruniem i Lublin;
- b) pozostałe ośrodki wojewódzkie pełniące szereg funkcji krajowych: Białystok, Gorzów Wielkopolski, Kielce, Olsztyn, Opole, Rzeszów, Zielona Góra;
- c) ośrodki o znaczeniu regionalnym połączone węzłami z główną siecią osadniczą: Częstochowa, Radom, Bielsko-Biała, Rybnik, Płock, Elbląg, Wałbrzych, Włocławek, Tarnów, Kalisz z Ostrowem Wlkp., Koszalin, Legnica, Grudziądz, Słupsk.

Z przeprowadzonej przez ekspertów analizy wynika, że do tej listy należałoby również dołączyć, liczące 75 tys. mieszkańców, Siedlce (najmniejsze analizowane miasto) oraz zespół Łomży i Ostrołęki, które powinny być rozważane jako ośrodki regionalne. Umiejscawianie urzędów w mniejszych ośrodkach miejskich spowodowałoby – zdaniem autorów raportu – zbytne rozproszenie potencjału i nie byłoby spójne z polityką osadniczą państwa przedstawioną w najważniejszym dokumencie opisującym politykę przestrzenną.

Załączniki

1. Lista urzędów centralnych rekomendowanych do delokalizacji
2. Raport „Uwarunkowania delokalizacji centralnych urzędów w Polsce”

Lista urzędów centralnych o najwyższych ocenach:

- 1) Urząd Regulacji Energetyki
- 2) Centrum Projektów Polska Cyfrowa
- 3) Centralna Komisja Egzaminacyjna
- 4) Urząd Komunikacji Elektronicznej
- 5) Agencja Rezerw Materiałowych
- 6) Centrum Unijnych Projektów Transportowych.
- 7) Główny Urząd Nadzoru Budowlanego

- 8) Krajowy Zasób Nieruchomości
- 9) Polski Instytut Sztuki Filmowej
- 10) Urząd Zamówień Publicznych
- 11) Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
- 12) Urząd Dozoru Technicznego
- 13) Biuro Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- 14) Centrala Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.
- 15) Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych
- 16) Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa
- 17) Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
- 18) Agencja Mienia Wojskowego
- 19) Centralny Ośrodek Sportu
- 20) Polska Agencja Antydopingowa
- 21) Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
- 22) Państwowa Agencja Atomistyki
- 23) Biuro Nasiennictwa Leśnego
- 24) Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe w Warszawie.
- 25) Główny Inspektor Farmaceutyczny
- 26) Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia
- 27) Narodowe Centrum Krwi
- 28) Centrala Narodowego Funduszu Zdrowia
- 29) Komenda Główna Straży Granicznej
- 30) Centrum Personalizacji Dokumentów MSWiA
- 31) Szef Obrony Cywilnej Kraju